

their revaluation, the composition of information financial reporting, the characteristics of accounting for biological assets. According to the results of the research, conclusions are drawn, prospects for further research are outlined.

Key words: accounting, stocks, standard, PAS, IAS.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»: затверджений Верховною Радою України (зі змінами і доповненнями) від 16.11.2018 р. №996-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

2. «Про затвердження перекладу таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.12.2018 № 983. URL : <https://www.minfin.gov.ua/news/view/pro-zakhody-shchodo-skladannia-finansovoi-zvitnosti-na-osnovi-taksonomii-finansovoi-zvitnosti-v-iedynomu-elektronnomu-formati?category=mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti&subcategory=taksonomiia>

3. Скрипник М. І., Галатенко А. М. Сучасний підхід до організації обліку запасів на підприємстві. Ефективна економіка. 2015. № 11. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4485>.

4. Сирцева С. В., Криклива А. С., Співаченко Р. О. Облік запасів за національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку: порівняльний аспект. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Випуск 5. С. 1031–1035.

5. Малютяк С. Облік запасів: деякі нюанси застосування П(С)БО та МСБО. Аудитор України. 2015. № 7–8 (236–237). С. 50–53.

6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. № 246. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>.

7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (IAS) 2 «Запаси». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_021.

8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: наказ Міністерства фінансів України від 18.11.05 р. № 760. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>.

9. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (IAS) 41 «Сільське господарство» URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_027.

10. Дементьєва С. Я. Ляляскина Е. А. Проблеми формування фінансових результатів на сільськогосподарських підприємствах. Вісник ЖДТУ. 2010. № 4(54). С. 322–323.

УДК 2964

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ В МІЖНАРОДНІЙ БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ

О. І. Халевський, М. Л. Варламова

Анотація. В статті проведена оцінка поточного стану, особливостей і перспектив цифрової трансформації міжнародної банківської сфери. У статті висвітлено теоретичні основи цифрової трансформації, визначено основні її напрямки в міжнародній банківській сфері та проблеми що пов'язані з нею. Значна увага приділена характеристиці впливу цифрової трансформації на трудові ресурси в світі та в Україні.

Ключові слова: технологія, трансформація, цифровізація, цифрова трансформація, блокчейн, штучний інтелект, банкінг.

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах розвитку світового господарства цифрова трансформація охопила усі сфери економіки, в тому числі й банківську. Вона надає нові можливості банкам з підвищення своєї конкурентоспроможності, збільшення кількості клієнтів та прибутків. Деякі технології, після успішного застосування, поширюється й на інші сфери, що стимулює технологічний процес та збільшує кількість інновацій, але разом з позитивними наслідками виникають і можливі ризики для різних сфер економічного та соціального розвитку.

Цифровій трансформації присвячені праці як окремих дослідників, так і фінансових організацій. Серед актуальних досліджень можна відмітити праці Дж. Кронка, Б. Кінга, П. Зіля, С. Волосовича, В. Діордієва, В. Апалькової, С. Циганова, статі Global Finance, The Economic Times та Zacks, так і звіти Світового банку. Незважаючи на значні нароби у

цьому напрямку більш детального розгляду потребує проблема цифрової трансформації в банківській діяльності.

Метою роботи є оцінка поточного стану, особливостей і проблем цифрової трансформації міжнародної банківської сфери.

Викладення основного матеріалу. Цифрова трансформація – це процес інтеграції цифрових технологій в усі аспекти діяльності, що вимагає внесення докорінних змін в технології, культуру і принципи створення нових товарів і послуг [5]. На сучасному етапі цифрова трансформація ґрунтується на використанні в бізнесі сучасних технологій таких як блокчейн, штучний інтелект тощо. Їх застосування дозволяє збільшити охоплення цільової аудиторії, зменшити операційні витрати, надати нові цифрові послуги, підвищити якість послуг, що надаються. В результаті, це дає можливість більшою мірою задовольнити потреби клієнтів.

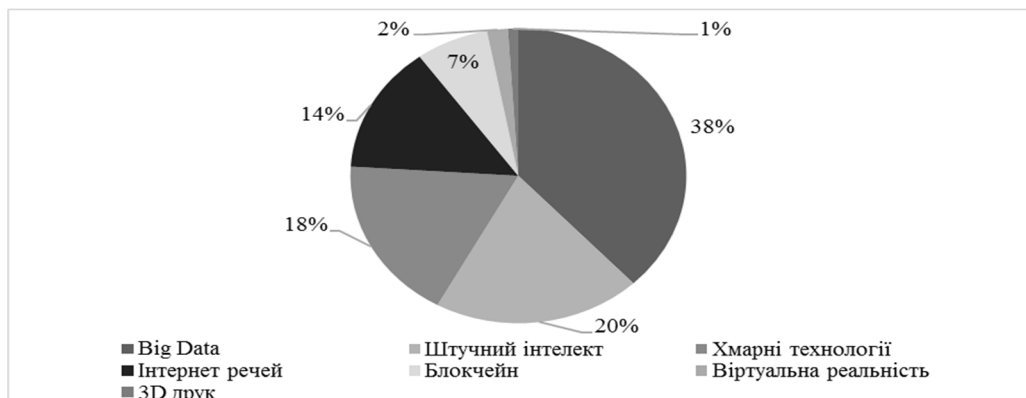

Рисунок 1. Технології з найбільшим потенціалом забезпечення цінності від трансформації [1, 11]

Проаналізуємо детальніше деякі з них.

1. Big Data – серія підходів, інструментів та методів обробки величезних обсягів структурованих і неструктурованих даних для отримання результатів, прийнятних для людини. Технології аналізу великих даних, збільшуються щорічно в геометричній прогресії, дозволяють управляти активами і ризиками, зберігати і нарощувати клієнтську базу.

Інструменти Big Data допомагають прогнозувати всеосяжну картину на будь-якому рівні: від оцінки благонадійності позичальника до економічної ситуації в окремому регіоні країни.

2. Машинне навчання та штучний інтелект.

Альтернативою фінансовим консультантам з банківських питань, конкретним покупкам і іншим фінансовим операціям в режимі онлайн став робоедвайзінг (роботи-помічники). Наприклад, робоедвайзери дають великі переваги в сфері онлайн-трейдингу. Перш за все, це заявки в один клік і відкриття рахунку в реальному часі, моніторинг, актуальні новини та обробка великих обсягів угод відразу. Поширення робоедвайзерів в соціальних мережах робить інвестиційні знання більш доступними і зрозумілими, а спілкування з клієнтом – простим. На думку Раджива Ананда (один з керівників Axis Bank) 75% банківських операцій за 2017 рр. відбулося саме через Робоедвайзери [9].

3. Блокчейн (Blockchain) – це порівняно нова технологія, що дозволяє створювати цифровий реєстр транзакцій і проводити їх усередині розподіленої мережі пристроїв. Завдяки використанню криптографії кожен учасник мережі управляє реєстром без централізованого адміністрування. Транзакції в блокчейн мережі відбуваються в режимі 24/7. Все прозоро, ризики мінімальні, посередник відсутня. Користувачі мережі можуть контролювати свої транзакції і дані.

Так, наприклад, на технології блокчейн в Японії були проведені Міжбанківські P2P перекази, що дозволило позбутися від карткового еквайрингу, знизити витрати і не платити

комісію Visa і MasterCard. А Автоконцерн Daimler AG за участю банку Landesbank BadenWürttemberg (LBBW) випустив корпоративні облігації на суму 100 млн. Євро.

Згідно з результатами дослідження, в 2017 році 15% фінансових установ використовували блокчейн в практичній діяльності. Саме ці банки є новаторами, які вважають, що технологія допоможе їм створити нові бізнесмоделі і запуснитися на нових ринках [12].

За результатами дослідження Blockchain Research Institute, Україна входить до числа країн з розвитку та впровадження блокчейн-технологій.

Використання технології блокчейн сьогодні стало реальністю і для Української банківської системи. Досвід її практичного застосування в нашій банківській системі пов'язаний з можливістю покращення передачі інформації. Так в 2015 р. «ПриватБанк» став першим українським банком, що інтегрував систему блокчейн і біткоїн в якості розрахункового інструменту. Наразі ж Національний банк України активно вивчає досвід інших країн з криптовалютами та технологій блокчейну з метою їх врегулювання в європейському та загальносвітовому контексті.

Лідером серед найбільш інноваційних банків за регіонами (згідно з рейтингом журналу «Global Finance») є «Bank of America Merrill Lynch», який в 2017 р. подав заявки на 15 патентів, пов'язаних з блокчейном та активно почав розробляти технології штучного розуму. Інші ж банки з рейтингу, хоча й відстають від лідера, але також активно займають розробкою нових технологій.

Таблиця 1 – Лідери рейтингу нових фінансових технологій по регіонах за 2017 р. [11]

Регіон	Банк
Світ	Bank of America Merrill Lynch
Північна Америка	Bank of America Merrill Lynch
Західна Європа	BNP Paribas
Центральна та Східна Європа	VTB Capital
Азіатсько-Тихоокеанський регіон	CCB International
Латинська Америка	BBVA
Середній Схід	GIB Capital
Африка	Rand Merchant Bank

Цифрова трансформація банківської сфери змінює не тільки пропозицію для клієнтів. Вона змінює контури самого бізнесу і вимоги до персоналу. Так, автоматизація і цифровізація веде до скорочення персоналу. Співробітники банку майбутнього будуть зобов'язані знати основи комп'ютерних технологій, щоб забезпечити безперебійне надання своїх послуг клієнтам.

Згідно з дослідженнями Всесвітнього економічного форуму, в період з 2018 р. до 2022 р. відбудуться кардинальні зміни в структурі професій та в їх кількості. Так, темпи зростання професій, що стосуються інформаційних технологій збільшуватимуться до 29% у 2022 р. Паралельно відбуватиметься зменшення «старих» професій, так 30% у 2018 р., а в подальшому відбудеться зменшення темпів до 19% у 2022 р. через зменшення загальної кількості таких професій.

Таблиця 2 – Зміна структури професій в фінансовому секторі до 2022 р. [10]

Збільшення		Зменшення	
15% - 2018 р.	29% - 2022 р.	30% - 2018 р.	19% - 2022 р.
Аналітики даних з інформаційних джерел		Аналітики рукописних джерел	
Спеціалісти з ШР		Адміністратори та виконавчі секретарі	
Спеціалісти з взаємодії між людьми та роботами		Бухгалтери	
Фахівці з цифрової трансформації		Менеджери з бізнес-послуг та адміністрування	
Професіонали з продажу та маркетингу		Банківські службовці та відповідні клерки	

Також прогнозуються зміни у структурі здійснення завдань на робочих місцях. Так у 2018 р. в сфері адміністрування 64% завдань здійснювалися людьми, але у 2022 р. 61% усіх

завдань вже будуть здійснюватися роботами. Схожа ситуація в сфері інформації та обробки даних і в сфері спілкування та взаємодія. В 2018 р. 49 % та 71 % завдань здійснювалися людьми, а в 2020 р. 64 % та 38 % будуть здійснюватися, відповідно, роботами.

В 2016 Голландський банк ING почав проводити активну політику цифровізації і в результаті відбулося скорочення персоналу на шість тисяч осіб, було заощаджено близько 900 мільйонів євро (1,38 мільярда доларів) та вкладено близько 800 мільйонів євро в цифрові технології.

В той же час Deutsche Bank та Commerzbank (два найбільші банки Німеччини) скоротили персонал на 9600 та 9000 осіб. Дана тенденція відноситься не лише до Європи а й до усього світу. На кінець 2017 року в Японії планується звільнити близько 30000 осіб за наступні три роки [8]. А в США очікується скорочення на 10 % від усієї кількості робітників [9].

За прогнозами Вікрама Пандіта (колишній директор Citigroup) розвиток технологій призведе до зникнення 30 % усіх банківських робочих місць протягом наступних п'яти років [9].

Проблема скорочення робочих місць не є складною в подоланні, адже, як можна побачити з таблиці 2, зростання «нових» професій буде перевищувати зменшення «старих» і в поєднанні зі зростанням усього сектора проблема не є суттєвою. Тим паче, як видно з рис.3, компанії можуть перенавчати персонал, що не призведе до збільшення безробіття. Більше 1 р. на перенавчання необхідно лише 13 % працівникам, що в порівнянні з групами інших не є проблемою та не призведе до серйозних наслідків (рис. 2).

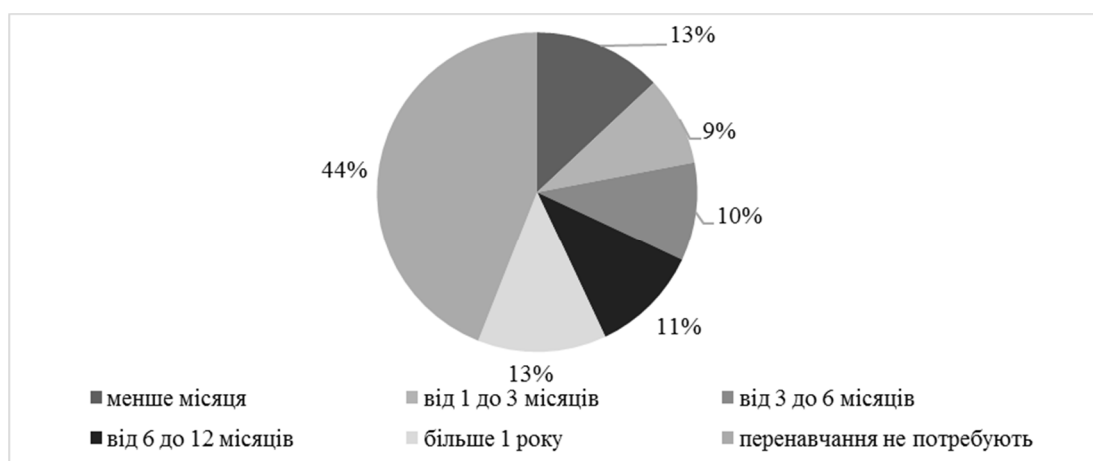

Рисунок 2. Потреба у перенавчанні персоналу до вищенаведених професій [10]

В Україні банківська система була у стані кризи з 2013 р до 2017 р., цифрова трансформація в Україні не проводиться так активно як в США, ЄС та інших країнах.

Висновки. Банківська сфера стрімко змінюється під впливом нових технологій. Покращується доступ до інформації, швидкість транзакцій, захищеність і т.д., що призводить до зростання усієї банківської сфери і, як наслідок, дозволяє банкам інвестувати більше коштів в різні проекти. Фінансування нових технологій дозволяє робити інноваційні прориви в усіх сферах господарювання. Оскільки технології впливають на усі сфери життя, то й негативні наслідки, які є однаковими, не є виключенням. Проблеми скорочення кадрів, старіння професій і зменшення ресурсів є наслідками замкнутого кола технологічного розвитку та не мають однозначного рішення.

Анотація. В статті проведена оцінка поточного стану, особливостей і перспектив цифрової трансформації міжнародної банківської сфери. В статті освітлені теоретичні основи цифрової трансформації, визначені основні її напрямки в міжнародній банківській сфері і проблеми, пов'язані з нею. Значительне уваження уделено характеристиці впливу цифрової трансформації на трудові ресурси в світі і в Україні.

Ключевые слова: технологія, трансформація, цифровізація, блокчейн, штучний інтелект, машинне навчання, банківський сектор

Abstract. The purpose of the work is to assess the current state, features and prospects of the digital transformation of the international banking sector. The article highlights the theoretical foundations of digital

transformation, identifies its main directions in the international banking sector and the problems associated with it. Considerable attention is paid to the characterization of the impact of digital transformation on labor resources in the world and in Ukraine.

Key words: technology, transformation, digitisation, blockchain, artificial intelligence, machine learning, banking.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Зыль П. Цифровая трансформация банковского обслуживания и платежной системы. *Банковский вестник*. 2017. № 11/652. С. 51–55
2. Кінг Б. Банк 3.0. Чому сьогодні банк – це не те, куди ви ходите, а те, що ви робите. 2017. 520 с.
3. Кронк Дж. Цифрова трансформація фінансових послуг – надійне вкладення в майбутнє. *Cisco*. URL : https://www.cisco.com/c/dam/m/ru_ru/internet-of-everything-ioe/iac/assets/pdfs/Cisco_Financial_ru.pdf. (дата звернення: 05.11.2018).
4. Прибуток банківської системи за 2018 рік сягнув історичного максимуму [Електронний ресурс] // Національний банк України. URL : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=87627241&cat_id=55838 (дата звернення: 07.02.2019).
5. Что такое цифровая трансформация? *Hewlett Packard Enterprise*. URL : <https://www.hpe.com/ru/ru/what-is/digital-transformation.html>
6. Digital Banking Revolution to Cause More Layoffs at BofA? *Zacks*. URL : <https://www.zacks.com/stock/news/220595/digital-banking-revolution-to-cause-more-layoffs-at-bofa>. (date of access: 16.06.2016).
7. Digital Bank Winners Reap Win-Win Rewards. *Global Finance*. URL : <http://www.gfmag.com/magazine/september-2018/digital-bank-winners-reap-win-win-rewards>. (date of access: 31.10.2018).
8. Japan's banks plan 33,000 job cuts in digital downsizing. *Finextra*. URL : <https://www.finextra.com/newsarticle/31267/japans-banks-plan-33000-job-cuts-in-digital-downsizing>. (date of access: 31.10.2017).
9. These jobs may go missing from banks in the next few years. *The Economic Times*. URL : <https://economictimes.indiatimes.com/industry/banking/finance/banking/these-jobs-may-go-missing-from-banks-in-the-next-few-years/articleshow/60509828.cms>. (date of access: 14.09.2017).
10. The Future of Jobs Report 2018. *The World Economic Forum*. URL : http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2018.pdf.
11. Wells Fargo is going backward with thousands of job cuts as JP Morgan and other banks boom. *CNBC* URL : <https://www.cnbc.com/2018/09/21/embattled-wells-fargo-ceo-tim-sloan-announces-thousands-of-job-cuts.html>. (date of access: 21.09.2018).
12. World's Best Banks for New Financial Technology 2018. *Global Finance*. URL : <https://www.gfmag.com/magazine/april-2018/worlds-best-investment-banks-2018-technology>. (date of access: 10.04.2018)

УДК 311.313:364

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

П. В. Шевчук, А. В. Сидорова

Анотація. У статті обґрунтовується, що страхування є ефективним способом захисту майнових інтересів підприємств, економічних інтересів і життя громадян. Однак український страховий ринок знаходиться в стагнації. Існує великий дисбаланс між ризиковими видами й страхуванням життя, незначно залишається частка доходів страхового ринку в ВВП у порівнянні з розвиненими країнами, недостатньо розвиненими є окремі види страхування. На основі комплексного статистичного аналізу страхового ринку визначено перспективи його подальшого розвитку. За допомогою загальнонаукових і статистичних методів виконано оцінювання стану й динаміки розвитку страхового ринку, побудовано моделі ємності, розроблено прогноз страхових премій для ризикових видів страхування. В умовах поступового зростання економіки очікується позитивний розвиток страхового ринку.

Ключові слова: страховий ринок, ризикові види страхування, аналіз, моделювання та прогнозування.

Постановка проблеми. Ринкові перетворення в економіці України кардинально змінили роль і місце страхового ринку в системі сучасних фінансових відносин. Але український страховий ринок залишається ще недостатньо розвиненим. Існує великий